

**FITXA IDENTIFICATIVA****DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 35388**Nom:** Sociolingüística catalana**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre

**MATÈRIES**

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - G.Filologia Catalana	Variación lingüística del catalán	OBLIGATÒRIA

**COORDINACIÓ**

LLUCH CRESPO GEMMA

CASESNOVES FERRER RAQUEL

**RESUM**

Es tracta d'una assignatura específica, inclosa en el mòdul Formació avançada en llengua catalana i la seua cultura literària i en la matèria Variació lingüística del català. En l'especialitat de Filologia Catalana, aquesta assignatura és l'única específicament orientada a tractar l'amplíssim ventall dels aspectes sociolingüístics sincrònics, de rellevància essencial per a la comprensió del passat i del present, i la definició del futur de l'idioma.

En aquest sentit, el desenvolupament de la matèria haurà de circumscriure's a una presentació elemental dels principals conceptes i models d'anàlisi de la sociolingüística, així com als temes d'interés recents derivats de la diversificació actual de la disciplina, amb una atenció particular a la llengua catalana.

En l'assignatura es treballen els ODS 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa, de qualitat y promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom i 5: Aconseguir la igualtat de gènere i empoderar totes les dones i nenes.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:



- Introduir els principals conceptes i models d'anàlisi de la sociolingüística des d'una visió integrada, tot aprofundint especialment en els més directament relacionats amb la situació social de la llengua catalana.
- Presentar les principals aportacions de la sociolingüística catalana en aquests camps.
- Plantejar i iniciar ulteriors línies d'aprofundiment i de recerca.
- Desenvolupar la consciència crítica i la capacitat d'anàlisi davant la realitat sociolingüística de la nostra societat.

L'assignatura participa en els projectes d'innovació docent dels grups consolidats GESOLCAT (GCID23\_2585499) i TREFINCAT (GCID23\_2586507).

## CONEXIMENTS PREVIS

### RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

### ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Per a superar aquesta assignatura es pressuposa un domini suficient de la normativa de la llengua catalana. Es recomana haver cursat amb aprofitament i aprofundiment les assignatures dels cursos anteriors, i especialment les referides a la descripció dels diferents nivells de l'estructura i de la norma del català i d'altres llengües (Llengua catalana, Comunicació oral formal en llengua catalana, etc.; Norma i ús correcte de l'espanyol, etc.). Són importants així mateix assignatures d'introducció a les ciències.

## COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENENTATGE

### 1001 - G.Filologia Catalana

Comparar i analitzar constituents de la llengua pròpia amb els d'altres llengües.

Competències comunicatives avançades en llengua catalana.

Coneixement la variació lingüística de la llengua catalana.

Coneixer els models i de les tècniques de la planificació lingüística i la seua aplicació a l'àmbit sociolingüístic del català.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.



Ser capaç de detectar i gestionar situacions de conflicte lingüístic en l'àmbit social.

## DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

### 1. Els usos de la sociolingüística

- 1.1. Insuficiències de la lingüística: crítica sociològica i sociolingüística.
- 1.2. La sociolingüística i la sociolingüística catalana. Gènesi, trets i evolució.

### 1.3. La diversificació de la sociolingüística.

### 2. La sociolingüística variacionista

- 2.1. Fonaments teòrics i metodològics.
- 2.2. El canvi lingüístic.
- 2.3. Estudis variacionistes en la sociolingüística catalana.

### 3. Contacte de llengües: dinàmiques de concurrència lingüística

- 3.1. Dinàmiques macrosociolingüístiques
  - 3.1.1. Bilingüisme i multilingüisme social
  - 3.1.2. Diglòssia
  - 3.1.3. Conflicte lingüístic, substitució i normalització
- 3.2. Dinàmiques microsociolingüístiques
  - 3.2.1. Competència i usos lingüístics
  - 3.2.2. La interrupció i la transmissió intergeneracional de la llengua
  - 3.2.3. Els nous parlants i les mudes lingüístiques
  - 3.2.4. Actituds i ideologies lingüístiques

### 4. Entre la sociolingüística i la demografia: la demolingüística

- 4.1. Definició, termes, origen i desenvolupament
- 4.2. Metodologia: delimitació de l'objecte d'estudi, marc teòric i anàlisi de dades
- 4.3. La demolingüística en els territoris de llengua catalana

### 5. La diversitat i la gestió del multilingüisme a Europa. Política i planificació lingüístiques

- 5.1. La diversitat lingüística al món
- 5.2. Els drets lingüístics i la gestió del multilingüisme a Europa
- 5.3. Els tipus de planificació lingüística: la planificació del corpus i la planificació de l'estatus



#### 5.4. La política lingüística familiar, la socialització i l'agència lingüístiques

#### 5.5 Les polítiques lingüístiques en els territoris de llengua catalana

Els resultat d'aprenentatge són els següents:

- Comparar i analitzar constituents de la llengua pròpia amb els d'altres llengües.
- Competències comunicatives avançades en llengua catalana.
- Coneixement la variació lingüística de la llengua catalana.
- Coneixer els models i de les tècniques de la planificació lingüística i la seua aplicació a l'àmbit sociolingüístic del català.
- Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.
- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

### VOLUM DE TREBALL (HORES)

#### ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
<b>Total hores</b>	<b>60,00</b>

#### ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	16,00
Preparació d'activitats d'avaluació	50,00
Resolució de casos pràctics	4,00
<b>Total hores</b>	<b>90,00</b>

### METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura s'introdueixen partint dels coneixements previs de l'aprenent (tant dels cursos preuniversitaris com de les matèries més directament relacionades amb la sociolingüística



cursades anteriorment al Grau (Lingüística, Introducció a la filosofia del llenguatge, Llengua catalana, etc.) com de les experiències personals i col·lectives en l'adquisició, l'aprenentatge i l'ús de la llengua catalana i altres llengües en contextos socials. Per tant, és essencial per a la comprensió i maduració de la matèria la participació activa de l'estudiant (tant a la classe com a través de les activitats i exercicis programats) en el desenvolupament de l'aprenentatge.

Pel que fa a les hores presencials, el desenvolupament de l'assignatura s'estructura en dues sessions teoricopràctiques setmanals a l'aula, distribuïdes (aproximadament) de manera proporcional al percentatge de l'avaluació dedicada a la matèria teòrica o les activitats pràctiques (2,5h de teoria i 1,5h de pràctica).

### **Classes teòriques:**

Les sessions teòriques es dedicaran a l'explicació, comentari i debat actius sobre els continguts teòrics bàsics del temari, amb l'objectiu tant de permetre l'estructuració conceptual de la matèria com d'orientar les activitats i exercicis programats i, més genèricament, proporcionar unes nocions i estratègies que permeten desenvolupar una capacitat d'anàlisi i de recerca posteriors. Per al desenvolupament del temari teòric el professor posarà a disposició dels estudiants un dossier de treball

### **Classes pràctiques:**

Les classes pràctiques estaran dedicades a la revisió, comentari i, si s'escau, la correcció de les activitats i exercicis proposats pel professor en relació amb el temari teòric, que poden ser de les tipologies següents:

- Recopilació i comentari crític de texts amb continguts o implicacions sociolingüístics.
- Anàlisi i comentari de situacions, comportaments, actituds o discursos sociolingüístics coneguts i aportats pels estudiants, o proposats a través de la bibliografia o pel professor.
- Realització (també proposta o planificació) de recerques puntuals sobre els diferents aspectes del temari.
- Anàlisi o elaboració d'enquestes sobre usos sociolingüístics.

En el marc dels projectes d'innovació docent vigents, els estudiants disposaran de rubriques d'autoavaluació i correcció per cada pràctica, a més de poder participar en el blog acadèmic del Departament de Filologia Catalana per a documentar bones pràctiques docents i mostres dels treballs acadèmics.

Serà avaluada positivament l'assistència a classe i la participació de l'estudiant en el suggeriment de temes, el plantejament d'exemples o de preguntes i l'aportació de solucions personals als exercicis durant aquestes sessions.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

a) l'estudi i preparació de les classes teòriques,



b) la preparació i realització de les activitats pràctiques,

El professor i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats. A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguen tenir en la docència i l'avaluació.

L'honestedat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

## AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

a) La prova escrita referida tant als continguts teòrics com als pràctics explicats i exercitats durant el curs, incloent-hi les lectures especificades sobre els temes. L'avaluació d'aquest bloc constituirà el 70% de la nota final. S'haurà de traure un mínim de 3,5 (de 7) per aprovar l'assignatura.

b) L'avaluació de les activitats pràctiques i exercicis plantejats i desenvolupats durant el curs. (30%). Els estudiants hauran de realitzar dues pràctiques, de caràcter presencial, al llarg del quadrimestre. Les pràctiques són obligatòries i no eliminatòries (la nota obtinguda s'hi sumarà a l'obtinguda en l'examen). Cada pràctica correspondrà al 15% de la nota final.

La falta d'assistència a les classes no excusa de la realització de les activitats programades com a obligatòries ni del compliment dels requisits que les acompanyen (terminis, característiques, etc.) quan hagen estat anunciades públicament i amb l'anticipació suficient. Els estudiants són per tant instats a assistir regularment a les classes i, en cas que excepcionalment no puguen fer-ho, a demanar les informacions i continguts corresponents a la resta dels assistents.

D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017

**Resum de l'avaluació:**



a) Avaluació d'exercicis i activitats pràctiques: 30 %

b) Prova escrita final: 70 %.

ques: 30 %

b) Prova escrita final: 70 %.

## BIBLIOGRAFIA

Aracil, Lluís V. (1982). Papers de sociolingüística. Barcelona: La Magrana.

Boix-Fuster, Emili (2012). "Història de la sociolingüística catalana". Dins: Sociolingüística catalana. Barcelona: UOC.

Boix-Fuster, Emili i Xavier Vila (1998). Sociolingüística de la llengua catalana. Barcelona: Ariel.

Casesnoves, Raquel (2012). "La sociolingüística variacionista". Dins: Sociolingüística. Barcelona: UOC.

Marí, Isidor (2016). "Conflicte lingüístic i normalització: conceptes vigents per a les polítiques públiques", Treballs de sociolingüística catalana, 26: 219-229.

Mas, Antoni i Montoya, Brauli (2004). "La sociolingüística de la variació als països catalans: estat de la qüestió." Caplletra, 37: 243-266.

Ninyoles, Rafael Lluís (1969). Conflicte lingüístic valencià. València: Tres i Quatre.

Ninyoles, Rafael Lluís (1976). Bases per a una política lingüística democràtica a l'Estat Espanyol. Reproduït en Annex a Ninyoles, Rafael Lluís (1989). Estructura social i política lingüística. Bromera.

Pradilla, Miquel À. ( 2011a). "L'univers calidoscòpic de la sociolingüística de la variació en l'àmbit de la llengua catalana", Treballs de sociolingüística catalana, 21: 125-140.

Pujolar, Joan (2012a). "Panorama de la sociolingüística". Dins: Sociolingüística catalana. Barcelona: UOC.

Ramallo, F.; Amorrortu, E. & Puigdevall, M. (2019). "El sujeto neohablante y los retos de futuro para las lenguas minorizadas". Dins: Ramallo, F.; Amorrortu, E. & Puigdevall, M. (eds.) Neohablantes de lenguas minorizadas en el Estado español, Madrid/ Frankfurt: Iberoamericana-Vervuert, p. 185-192.



Sorolla, Natxo (2012). "Demolingüística". Dins: Sociolingüística catalana. Barcelona: UOC.

Torres, Joaquim (2011). "La demolingüística en els territoris de llengua catalana", Treballs de sociolingüística catalana, 21: 183-192.

Vila, Xavier (2016): "Sobre la vigència de la sociolingüística del conflicte i la noció de normalitat lingüística", Treballs de sociolingüística catalana, 26: 199-217.

Woolard, Kathryn A. (2008) "Les ideologies lingüístiques: una visió general d'un camp des de l'Antropologia lingüística", Revista de Llengua i Dret, 49: 179-199.